

Sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksut ja myöntämisperusteet 1.1.2022

SoTe 16.12.2021 § 152

497/02.09.00/2021

Valmistelija: vs. talouspäälikkö Raija Partanen puh. 040 6649 474 ja sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten puh. 040 1836 444

Valtio ohjaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksupolitiikkaa lainsäädännöllä. Asiakasmaksupolitiikan tavoitteena on, että maksut ovat kohtuullisia, eivätkä ne ole esteenä palveluihin hakeutumiselle. Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat joko maksuttomia tai asiakasmaksu on kaikille sama tai asiakasmaksu määräytyy tulojen ja perhesuhteiden mukaan. Jos asiakas on tyytymätön maksun määräytymiseen, hän voi hakea maksuun oikaisua palvelusta vastaavalta toimielimeltä.

Jos asiakas jättää sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksun maksamatta, siitä voidaan periä viivästyskorkoa ja se voidaan ulosottaa ilman oikeuden päätöstä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävistä maksuista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa 734/92 ja -asetuksessa 912/92 (asiakasmaksulaki ja asiakasmaksuasetus).

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia (734/1992) on osittaisuudistettu (30.12.2020). Osa lakimuutoksista on tullut voimaan 1.7.2021 ja maksukaton osalta muutokset astuvat voimaan 1.1.2022 alkaen. Laki laajentaa palvelujen maksuttomuutta ja kohtuullistaa maksuja. Laki sisältää myös säännökset palveluasumisen maksuista.

Uusia maksuttomia palveluja ovat jatkossa esimerkiksi hoitajavastaanotot perusterveydenhuollossa, alle 18-vuotiaiden poliklinikkakäynnit, eräät tartuntatautien hoitoon liittyvät asiat, kuten HIV:n ehkäisyyn tarkoitettu lääkitys, sekä päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama hoitokokonaisuus.

Maksukattoa laajennetaan suun terveydenhuollosta, terapiasta, tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta sekä tietyistä etäpalveluista perittäviin asiakasmaksuihin. Jatkossa maksukattoa kerryttävät myös asiakasmaksut, joiden suorittamiseen on myönnetty toimeentulotukea. Maksukatto säilyy 692 eurossa. Asiakkaan pitää edelleen seurata itse maksukaton täyttymistä. Uutta laissa on nyt se, että asiakasmaksua koskevasta laskusta tulee käydä ilmi, kerryttääkö maksu maksukattoa.

Asiakasmaksulakiin on myös lisätty säännökset pitkäaikaisen asumispalvelujen asiakasmaksuista. Maksut määräytyvät yhdenmukaisin perustein kotiin annettavissa palveluissa ja pitkäaikaisessa tavallisessa palveluasumisessa. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen

asiaksmaksujen määräytymisperusteet on yhdenmukaistettu ja laissa säädetään asiakkaalle jätettävästä vähimmäiskäyttövarasta. Asiakkaan maksukyvyyn mukaisesti määräytyvästä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen asumispalvelun maksusta päätetään toistaiseksi. Vähimmäiskäyttövara tehostetussa palveluasumisessa on 164 euroa/kk ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa on 110 euroa/kk.

Maksuja ja tuloarvoja tarkastellaan laissa säädellyllä, joka toinen vuosi tulevilla indeksikorotuksilla. Kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaiden tulot tarkistettiin 1.7.2021 lakiuudistuksen takia. Vuodelle 2022 ei tehdä tuloksetyksiä indeksikorotuksista huolimatta. Uudet päätökset tehdään sen hetkisillä tuloksetyksillä, mitkä ovat tiedossa. 1.3.2022 alkaen tehdään uudet maksupäätökset, jos on tiedossa vuokrankorotukset. Asumistuet on tarkistettava, että ne on haettu. 1.1.-28.2.2022 kotihoidon ja tehpojen asiakasmaksut peritään 1.7.2021 tai sen jälkeen tehdyillä maksupäätöksillä.

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta peritään Jämsä-Kuhmoinen yhteistoiminta-alueella jatkossa asiakasmaksulain mukaiset yksilöidymmat (tuntiperusteisuus, maksuprosentti, perhekoko) asiakasmaksut.

Maksuttomia sosiaalipalveluja koskevaan sääntelyyn (4 §) ei ole tehty muutoksia osittaisuudistuksessa. Myöskään asiakasmaksulain yleisperiaatteisiin ei ole tehty muutoksia osittaisuudistuksessa. Kunta voi jatkossakin periä maksuja sosiaali- ja terveyspalveluista, ellei niitä ole säädetty maksuttomaksi laissa. Asiaksmaksulaissa säädetään nimenomaisesti joidenkin maksujen enimmäiseuro- tai prosenttimääristä. Kaikkien maksujen suuruutta rajoittaa lisäksi asiakasmaksulain 2 §, jonka mukaan palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Kunta voi päättää periä laissa säädettyä pienempiä maksuja tai palvelun järjestämistä maksutta.

Kaikkien ulkoistettujen sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta kaupunki perii asiakasmaksut ja maksut ovat sosiaali- ja terveyslautakunnan asiamaksuhinnaston mukaiset.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö 26 §

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten

Sosiaali- ja terveyslautakunta vahvistaa liitteen mukaiset Jämsän ja Kuhmoisten sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen asiakasmaksut ja palvelujen myöntämisperusteet 1.1.2022 alkaen

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.